CZĘŚĆ LI — № 23. ROK 26 — (1855.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI.
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Preumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, 1/13 Kwietnia.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 31 Marca / 12 Kwietnia.

MANIFEST CESARSKI.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY, ALEXANDER DRUGI,

CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYJ, KRÓL POLSKI,

i t. d., i t. d., i t. d.,

Czynimy wiadomo wszystkim wiernym Naszym poddanym.

Oddawszy ostatnią powinność świętym popiołom Najukochańszego Rodzica Naszego i nie przestając zasyłać serdeczne, gorące modły do Tronu Najwyższego o darowanie pokoju w lepszym świecie czystej, prawdziwie chrześciańskiej duszy Jego, uznaliśmy za dobre, za przykładem Jego i Naszych Najjaśniejszych Poprzedników, oznaczyć początek panowania Naszego udzieleniem narodowi możebnych w okolicznościach obecnych ulg, i przebaczeniem, lub polepszeniem losu tym z poddanych Naszych, którzy lubo skalali się prawu przeciwnemi czynami, lecz mogą jeszcze, łącznem działaniem sprawiedliwości i miłosierdzia, być moralnie poprawionemi, i zagładzić przeszłość nowém życiem, zgodném z ich ku Bogu i bliźnim obowiązkami.

Obieramy na to dzień Zmartwychstania Zbawiciela naszego, Pana Jezusa Chrystusa i Rozkazujemy:

I. Ze wszystkich niedoborów Skarbowych za przeszłe lata, po 1 Stycznia roku 1855 policzających się, za podatki: poduszny, czynszowy (оброчныя), na kommunikacye lądowe i wodne, i za prawo pędzenia wódki, wraz z narosłą od tych zaległości peną, pozostawić do uzyskania nie więcej, nad ilość, za rok jeden przypadającą, wszystko zaś z tych zaległości, obejmując w to i niedobory rozłożone na termina, co ilość jednoroczną podatków przewyższa, darować i z rachunków wykreślić.

II. Wszystkim, trzymanym pod strażą, lub oddanym na porękę, lub na zarobotki, niemogącym uiścić jakichkolwiek wypłat, należących się Skarbowi lub ustanowionym od Rządu władzom i instytucyom, kiedy takowe należności, w ich pierwotnej, lub po nadpłacie pozostającej, lub z rozkładu na wiele osób wypadającej ilości, nie przechodzą sześciuset rubli srebrem od każdej osoby, a powstały z rzeczy spraw, wszczętych przed dniem wstąpienia Naszego na Tron Przodków, darować i wszystkich tych niezwłocznie od aresztu, poręki lub zarobotków oswobodzić; dla tych zaś, którzy zawinili więcej od pomienionej summy, skrócić czas aresztu, poręki lub zarobotków, odpowiednio ze wskazaną wyżej ilością.

Niniejsze prawidło nie rozciąga się do tych, którzy nieprawnie zabrali lub roztrwonili Skarbową, i w ogólności należącą do ustanowionych od Rządu instytucyj, jakiegobądź rodzaju własność, jeżeli zachowanie jej było im powierzone.

III. Należności już obliczone i do uzyskania podane po dzień 18 Lutego 1855 roku, za użyty, zamiast stęplowego, prosty papier, i które dotąd pozostały nieuiszczonemi i do Skarbu nie wpłynęły, również opłaty (poszliny) wypadające za przeciągnięte nad termin, po tenże dzień, zagraniczne pasporta, też jeszcze nieuiszczone, darować.

IV. Z rachunków zaległości wykreślić: 1.) niedobory policzające się na przesiedleńcach, którzy się usadowili na ziemiach Skarbowych, bez zachowania przepisanych w tym względzie prawideł; 2.) niedobory policzające się na włościanach byłych arendownych (starościńskich) majątków; 3.) niedobory policzające się na włościanach dóbr Państwa, za udzielone im, ze względu na niedostatek ziemi, uroczyska (оброчныя статьи); 4.) niedobory policzające się za pasporta na flisach, włościanach dóbr Państwa.

V. Wszystkich, podwójnie lub niewłaściwie do popisu zaciągniętych, ze spisów podatkującej ludności wykreślić i niedobory na nich, z rzeczy podwójnego zapisania policzające się, uchylić, naznaczając dla podania o to prośb, jako osta-

teczny termin, dzień 1 Lipca 1856 roku. Za opuszczonych z jakichbądź powodów w popisie (rewizyi) do dnia wstąpienia Naszego na Tron, również i za ludzi zbiegłych, którzy się sami stawili, lecz o których w przepisanym Ustawą o 9-tym popisie, czterotygodniowym zakresie, nie było objawiono też po dzień 18 Lutego 1855 roku, nie poszukiwać ani przepisanej w ilości 90 kopiejek za każdą duszę męzką peny, ani podwójnych za przeszłość podatków. (Ustawa o 9 popisie, artykuł 100.)

VI. Wszystkich, zostających po dzień wstąpienia Naszego na Tron Przodków pod śledztwem i sądem, za takie przestępstwa i wykroczenia, za które nie są postanowione kary, połączone z utratą wszystkich praw stanu, lub też wszystkich szczególnych, osobistych lub ze stanu służących oskarżonemu praw i przywilejów, lub tylko z ograniczeniem praw i przywilejów według artykułu 53 Kodexu 15 Sierpnia 1845 roku, od śledztwa i sądu oswobodzić, rozciągając tę łaskę i na tych, których przewinienia, nie podlegające wszakże żadnej z wyżej określonych kar, pozostawały do wstąpienia Naszego na Tron, niewykrytemi.

Kiedy za jedno i tożsamo przestępstwo, ze względu na towarzyszące mu okoliczności, postanowiono jest kilka kar, i jedna z nich należy do rzędu tych, od których, według prawidła w niniejszym artykule wyłożonego, winni nie uwalniają się, w takim razie sąd, nie zarządzając wypuszczenia oskarżonego na wolność, ma doprowadzić śledztwo do końca i wydać wypadający z prawa wyrok, a następnie, według tego, jakiego rodzaju jest wyrokiem wskazana kara, albo podać takową do wykonania, albolitež oswobodzić oskarżonego na mocy przepisów niniejszego artykułu Manifestu. W razie zbiegu przestępstw, pociągających za sobą jednę z kar, powyżej wymienionych, Sąd, lubo skaże winnego na najcięższą z kar, postanowionych za popełnione przez niego prawu przeciwne czyny, stosownie do artykułu 156 Kodexu 15 Sierpnia 1845 roku, wszakże nie wyznaczy takowej kary w najwyższym jej stopniu.

Winni nieprawnego przyswojenia cudzej własności i w ogólności wyrządzenia komukolwiek przez swe przestępstwo lub wykroczenie szkody, straty lub krzywdy, a z mocy niniejszego Manifestu uwalniający się od wypadającej na nich z prawa kary, obowiązani są jednak wynagrodzić za szkodę lub krzywdę, domierzoną przez nich osobom prywatnym, jeżeli te zażądają zadośćuczynienia; a przeto i sprawy, z któremi połączone są takie prywatne dopominki, nie tamują się.

VII. Z pod przepisów, w poprzedzającym artykule zawartych zostają wyjęci winni wycięcia, kradzieży, wypalenia, i uszkodzenia lasów skarbowych, lasów włościańsko-skarbowych i okrętowych. Ci uwolnieni będą od śledztwa i sądu, chociażby ulegali za to, na zasadzie praw, jednej z kar połączonych z utratą wszystkich praw stanu, lub wszystkich szczególnych osobiście i ze stanu służących oskarżonemu praw i przywilejów, lub tylko ograniczeniu praw i przywilejów według artykułu 53 Kodexu 15 Sierpnia 1845 roku, jeżeli zarazem nie popełnili innego jakiego, nie tyczącego się naruszenia przepisów o Lasach Skarbowych przestępstwa, za które tym Kodexem postanowione są kary, połączone z utratą wszystkich praw stanu, lub wszystkich szczególnych osobiście i ze stanu obwinionemu służących, praw i przywilejów, albo tylko z ograniczeniem praw i przywilejów w myśl artykułu 53 tegoż Kodexu.

VIII. Tym, którzy wydalili się bez należytych pasportów z miejsc swego zamieszkania, albo z ojczyzny, również zostającym w nieobecności za pasportami którym termin upłynął, jeżeli nie popełnili innego przestępstwa, ulegającego jednej z kar głównych lub poprawczych, połączonych z utratą wszystkich szczególnych praw i przywilejów, lub ograniczeniom takowych w myśl artykułu 53 Kodexu 15 Sierpnia 1845 roku, udziela się przebaczenie, jeżeli znajdujący się w granicach Państwa nie poźniej jak w przeciągu sześciu miesięcy, a bawiący za granicą nie poźniej jak w przeciągu roku, od ogłoszenia niniejszego Manifestu Naszego, stawić się będą albo do swych zwierzchności, albo w miejscach, na ich pobyt wskazanych, albo nakoniec ci, którzy mają prawo mieszkania w Rossyi wszędzie, gdzie się im podoba, przybędą w granice Państwa.

IX. Przestępców, skazanych na chłostę pletnią z piętnowaniem i na zesłanie do ciężkich robot, lub na chłostę pletnią i na zesłanie dla osiedlenia, oswobodzić od kary cielesnej i tylko posłać tam, dokąd z wyroku sądowego zostali przeznaczeni.

X. Dla przestępców, którzy, będąc z prawa wyłączeni od kar cielesnych, skazani są na zesłanie do ciężkich robot, skrócić oznaczony wyrokami zakres tych robot, jakoto: dla skazanych na czas nieograniczony, do lat 20, a dla wszystkich innych, o trzecią część. Skazanym na zesłanie dla osiedlenia w odległych miejscowościach Syberyi, wyznaczyć na takowe osiedlenie miejsca Syberyi mniej oddalone, i czas, jaki spędzą w podróży do tych punktów, zaliczyć za rok zostawania w jednej z kategoryj, dla zesłańców ustanowionych; tym zaś, którzy są skazani na zesłanie do miejscowości Syberyi mniej oddalonych, zaliczyć czas, który spędzą w podróży do tych punktów, za półtora roku zostawania w jednej z ustanowionych dla zesłańców kategoryj.

XI. Skazanych na chłostę rózgami i oddanie do rot poprawczych aresztantskich wydziału cywilnego, lub do aresztantskich rot wydziałów wojskowo-lądowego lub morskiego, albolitež skazanych natomiast, na oddanie do domów roboczych, oswobodzić od chłosty i tylko posłać tam, dokąd wyrokiem sądowym zostali przeznaczeni.

XII. Dla tych, którzy będąc z prawa wyłączeni od kar cielesnych, skazani są na zesłanie do Syberyi dla osiedlenia, bez możności wydalenia się z przeznaczonego na ich pobyt miasta, miasteczka (посадъ) lub wsi, czas tego zakazu wydalania się skrócić o połowę, dla tych zaś, którzy są skazani na zesłanie dla mieszkania w Syberyi, bez zakreślenia terminu stałego w jednem miejscu pobytu, wyznaczyć dla za

mieszkania inne oddalone, nie-Syberyjskie gubernije. Dla skazanych na zesłanie dla mieszkania w oddalone, nie-Syberyjskie gubernije, z pozbawieniem szczególnych praw i przywilejów, i zabronieniem wszelkiego wydalania się z miejsca na ich pobyt wyznaczonego, skrócić czas tego, bez wydalania się pobytu, o połowę, skazanym zaś na też karę, bez zakazu wydalania się z wyznaczonego na pobyt miejsca, dozwolić wejść do służby wojskowej w niższych rangach w Syberyi lub za Kaukazem, na ogólnej zasadzie przepisów o ludziach tej kategoryi; tym zaś, którzy z pochodzenia swego mieli prawo wejść do służby cywilnej, dozwolić, za uznaniem przez Główną miejscową w Syberyi Zwierzchność, wejść do niej, też w Syberyi, w stopniu kancellistów (канцелярские служители), z prawem otrzymania pierwszej klassowej rangi po latach 12. Nakoniec tym z ich liczby, którzy już zapisali się lub następnie zapiszą się za mieszczan, dozwolić prowadzić handel za świadectwami 3-ej klassy, ustanowionemi dla handlarzy stanu wiejskiego.

XIII. Skazanym na zamknięcie w domu roboczym skrócić zakres zamknięcia, wyrokiem oznaczony, o trzecią część; skazanym zaś na zamknięcie w twierdzy, lub w domu poprawy, lub w wieży (тюрьма), lub pod aresztem, skrócić czas zamknięcia lub aresztu o połowę.

Zmniejszyć też o jednę trzecią, liczbę razów chłosty rózgami, na którą skazani zostali sprawcy pomniejszych przestępstw i wykroczeń, zaś kary pieniężne, dotąd nieuiszczone, nałożone za takie przestępstwa lub przewinienia, które, według prawa, nie pociągają za sobą kar, połączonych z pozbawieniem wszelkich praw stanu, lub wszelkich szczególnych, osobiście i ze stanu służących praw i przywilejów, lub z ograniczeniem takichże praw i przywilejów stosownie do 53 artykułu Kodexu 15 Sierpnia 1845 roku, darować.

XIV. Stosownie do prawideł postanowionych w poprzedzających artykułach IX, X, XI, XII i XIII postąpić i z takiemi winnemi czynów prawu przeciwnych, którym, lubo wyrok, skazujący ich na kary w tych artykułach wymienione, był objawiony, lecz przed dojściem na miejsce niniejszego Manifestu, nie został jeszcze wykonany.

XV. Takim przestępcom, względem których wyrok sądowy już został przyprowadzony lub się przyprowadza do skutku, jeżeli od dnia wydania wyroku postępowanie ich było nienaganne, jeżeli nie byli pod sądem, ani zbiegli, udzielone zostają następujące ulgi: skazanym do ciężkich robót, nie pochodzącym z osiedlonych zesłańców, a którzy weszli do oddziałów, okazujących poprawę, zaliczyć, dla skrócenia oznaczonego dla nich sądowemi wyrokami zakresu robot, czas spędzony w podróży do miejsca zesłania, za rok jeden, a rok zostawania w oddziale proby, za półtora roku rzeczywistych ciężkich robot. Upoważnić Główne Zwierzchności Syberyi do rozciągnienia takowych ulg i na tych skazanych do ciężkich robot, którzy, po dzień wstąpienia Naszego na Tron, przeszli do oddziałów proby, i w ciągu naznaczonych dla proby zakresów, uznani będą za zasługujących na przejście w oddziały okazujących poprawę. 2.) Zesłanym do Syberyi na osiedlenie, którzy, po dzień wstąpienia Naszego na Tron, zostawali już w Syberyi niemniej nad lat pięć, dozwolić podać prośby o zaliczenie ich za włościan Państwa. Tym zaś, którzy przebyli niemniej nad lat 10 i już zostali, lub jeszcze nie są zaliczeni za włościan Państwa, a o których dobrém prowadzeniu się świadczą Expedycye zarządzające zesłańcami, jeżeli wszakże nie są z liczby włóczęgów, skrywających swoje pochodzenie, dozwolić zapisywać się po miastach za mieszczan, nie udzielając im atoli prawa przechodzenia do wyższych klass miejskich. Przy zapisaniu się na tej zasadzie osiedlonych za włościan Państwa i za mieszczan, mają być z nich zdjęte i z rachunków wykreślone, policzające się na nich zaległości Skarbowych podatków. 3.) Zesłanym na osiedlenie do odleglejszych miejsc Syberyi i którzy tam zostawali do dnia wstąpienia Naszego na Tron niemniej jak przez lat dwie, dozwolić iżby podali prośby o przeniesienie ich do miejsc mniej odległych Syberyi. 4.) Zesłanym do Syberyi na mieszkanie z zamknięciem, albo zamiast tego, ze wzbronieniem wydalania się ze wskazanego na miejsce pobytu miasta, miasteczka lub wsi, zakres zamknięcia, lub takiego zakazu wydalania się, skrócić o połowę. Zesłanym na mieszkanie do gubernij Syberyjskich bez zamknięcia, lub bez zakazu wydalania się, pozwala się podać prośby, o przeniesienie ich do innych odległych, nie-Syberyjskich gubernij. 5.) Zesłanym na mieszkanie do odległych nie-Syberyjskich gubernij, z zamknięciem lub zakazem wszelkiego wydalania się z miejsca na pobyt wskazanego, zakres takowego zamknięcia lub zakazu, skrócić o połowę, tym zaś, którzy są zesłani do tych gubernij bez zamknięcia lub zakazu wydalania się z miejsca pobytu, dozwolić wejść w Syberyi lub za Kaukazem do służby wojskowej w rangach niższych, na ogólnej zasadzie przepisów, tyczących się ludzi tej kategoryi; tym zaś, którzy ze swego pochodzenia mieli prawo wchodzenia do służby cywilnej, pozwolić, za uznaniem przez Główną miejscową w Syberyi Zwierzchność, wejść do tej służby w Syberyi na kancellistów, z prawem otrzymania pierwszej klassowej rangi po latach 12. Tym z ich liczby, którzy zostaną mieszczanami, pozwolić prowadzić handel za świadectwami 3 klassy, ustanowionemi dla handlarzy włościan. 6.) Dla trzymanych w poprawczych aresztantskich rotach wydziału cywilnego, lub, zamiast tego, w aresztantskich rotach wydziałów wojskowo-lądowego lub morskiego, albo w domach roboczych, zakres zostawania w tych rotach i domach skraca się o jednę trzecią część, a dla trzymanych w twierdzach, domach poprawy, wieżach oraz pod aresztem na czas krótki, o połowę.

XVI. Skazanych na kary lub opłaty pieniężne za wycięcie, kradzież, wypalenie i inne naruszenia Ustaw o Lasach Skarbowych, od kary uwolnić, tych zaś, którzy za te naruszenia są już oddani do rot aresztantskich, lub gdzie indziej w zamknięciu trzymani, z takowego zamknięcia oswobodzić, jeżeli wszakże nie popełnili zarazem innego jakiego, nie tyczącego się naruszenia Ustaw o tych lasach, przestępstwa, za które Kodexem 15 Sierpnia 1845 roku postanowiona jest kara,

*

połączona z utratą wszelkich praw stanu, albo wszelkich szczególnie, osobiście i ze stanu oskarżonemu służących praw i przywilejów, albo z ograniczeniem tych praw według 53 artykułu tegoż Kodexu.

XVII. Sądy obowiązane są o umorzonych i umarzających się przez nie, na mocy niniejszego Manifestu, sprawach, donosić, w porządku podwładności, Rządzącemu Senatowi dla wiadomości.

XVIII. Kto z zostających pod śledztwem lub sądem a mocą niniejszego Manifestu od kary uwolnionych, objawi, że, pewny swojej niewinności, pragnie oczyścić się ustanowionym dla spraw sądowych porządkiem, taki będzie mógł, w przeciągu jednego roku, licząc od dnia ogłoszenia tego Manifestu, prosić o dalszy nad nim przewod śledztwa i sądu. Również ten, kto za czyny, przed ogłoszeniem tego Manifestu dokonane, będzie w poźniejszym czasie podciągnięty pod jego przepisy, a nie zechce z tego korzystać, mocen będzie, w ciągu jednego miesiąca od dnia objawienia zapadłego o nim postanowienia, prosić o rozpoznanie sprawy jego na zasadzie prawa. Takie osoby, w razie zajścia obciążającego je wyroku, nie będą już mogły korzystać z udzielonego tym Manifestem przebaczenia.

XIX. Postanowienia niniejszego Manifestu, z wyłączeniem art. VI do XVIII, rozciągają się też na zostających w służbie, w wydziałach wojskowym lądowym i morskim. O sposobie uwalniania od kar osób, do tych wydziałów należących, uczynione będzie osobne ze strony Ministerstw Wojny i Marynarki rozporządzenie.

XX. Ukazy, któremi były pojaśnione rozmaite artykuły Najmiłościwszych Manifestów z dnia 1 Stycznia i 22 Sierpnia 1826 i 16 Kwietnia 1841 roku, mają też służyć za przewodnią w zastosowaniu przepisów niniejszego Manifestu. O wątpliwościach, jakie będą mogły przy tém powstać, wszystkie Senatowi podwładne urzędy, równie jako i Główne Zarządy, obowiązane są zanosić przedstawienia do Senatu, który, w przypadkach, władzę jego przewyższających, będzie wyjednywał Nasze decyzye porządkiem ustanowionym.

XXI. O ulgach i innych złagodzeniach dla poddanych Naszych Królestwa Polskiego i Wielkiego Xięztwa Finlandskiego, będą niezwłocznie wydane oddzielne postanowienia.

Dan w S.-Peterburgu, w dniu 27 Marca, lata od Narodzenia Chrystusa Pana tysiąc ośmset pięćdziesiąt piątego, Panowania Naszego, Pierwszego.

Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano:

ALEXANDER.

NOWINY DWORU.

W przeszłą Srodę, 23 Marca, Jenerał-major baron *Haynau*, przybyły w missyi nadzwyczajnej od J. K. W. Elektora Hesskiego, miał zaszczyt złożyć swe pożegnania JJ. CC. Wysokościom WW. XX. Mikołajowi Mikołajowiczowi i Michałowi Mikołajowiczowi.

We Czwartek, baron *Haynau*, miał zaszczyt złożyć swe pożegnania J. C. Wysokości W. X. Konstantynowi Mikołajowiczowi.

Tegoż dnia, Jenerał-porucznik *Engel*, Wielki Koniuszy Króla Jmci Saskiego, po dopełnieniu swego posłannictwa, miał zaszczyt składać swe pożegnania N. Cesarzowi.

Tegoż dnia, major baron *Seebach*, Marszałek Dworu i Adjutant Jego Wysokości Xięcia Panującego Saxen-Altenburgskiego, przybyły z listami ubolewania i powinszowania N. Cesarzowi Jmci od pomienionego Xiążęcia, miał zaszczyt być przedstawionym N. Panu.

We Srodę, 30 Marca, Jenerał-porucznik baron *Nepveu*, adjutant Króla Jmci Niderlandów, dopełniwszy swej missyi, miał zaszczyt złożyć swe pożegnanie N. Cesarzowi Jmci.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Wojskowości z dnia 27 Marca, b. r. Ich Cesarskie Wysokości Wielcy Xiążęta Mikołaj Mikołajowicz i Michał Mikołajowicz mianowani Członkami Rady Państwa;—Za odznaczającą się służbę zostają podwyższeni do rangi Jenerałów broni, Jenerał-porucznicy: Pełniący obowiązki Wojennego Gubernatora miasta Rewla i Dowodzący wojskami w Estlandyi rozmieszczonemi, Jenerał-adjutant *Grabbe 1*, Dowodzący zbornym kawaleryjskim korpusem Gwardyi *Łanskoj 1*, obaj jako Jenerałowie jazdy, z zachow. dotychcz. obowiązków, a pierwszy z nich, z pozostaniem Jenerał-adjutantem, i Dowodzca Dunajskiego okręgu inżenieryi, *Lechner*, jako Jenerał-inżenierów; — do rangi Jenerał-porucznika, Jenerałmajorowie: Komendant miasta Nikołajewa *Moerder*, Jenerałowie okręgów Oddzielnego Korpusu Straży wewnętrznej: 1-go *Padejski* i 2-go *Pantielejew 1*, i Kurator Kazańskiego okręgu naukowego *Mołostwow*, wszyscy czterej z zachow. dotychcz. obowiązków; — Naczelnik Głównego Sztabu J. C. Mości w Wydziale wojskowych zakładów Wychowania, Jenerał-adjutant, Jenerał-porucznik *Rostowcow*, mianowany zostaje Członkiem Rady Państwa i zasiadającym w Komitecie PP. Ministrów, z zachowaniem wszystkich dotychczasowych obowiązków i godności. *(Dok. nast.)*

— Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale ruchomej Milicyi Krajowej, z dnia 20 Marca, mianowani Naczelnikami Milicyi gubernij: Kałuzskiej, Senator, Jenerał-porucznik hrabia *Tołstoj* z pozostaniem Senatorem; Wołogodzkiej, Jenerał-major *Brianczaninow*, Kurskiej, Jenerał-major *Bielewcow*, Kostromskiej, dymissyonowany Rzeczywisty Radzca Stanu *Waśkow*.

— Przez Reskrypta 6 i 12 Marca, Cesarz Jmć raczył, w dowodzie szczególnej Swej życzliwości, nadać order Św. Anny 1 klassy, Jenerał-majorowi hrabi *Stedingk*, Pierwszemu Kawalerowi pokojowemu Króla Jmci Szwecyi i Norwegii, oraz Jenerał-majorowi *Haynau*, Ministrowi Wojny J. K. W. Elektora Hesskiego.

— Przez Reskrypt Cesarski z dnia 7 Marca mianowany kawalerem orderu Św. Anny 1 klassy, Komendant Abo, Jenerał-porucznik *Derschau*, z powodu 50 letniego jubileuszu służby w rangach oficerskich, w ciągu której

odznaczył się męztwem na polach bitwy, tudzież ze względu na wzorowe pełnienie obowiązków Komendanta i na działalność, z jaką przyłożył się do odparcia attaku okrętów nieprzyjacielskich, które usiłowały, w roku przeszłym, wedrzeć się do portu Abo przez ciaśninę Ruxdal.

— Przez takiż Reskrypt z dnia 13 Marca, najłaskawiej mianowany kawalerem orderu Św. Włodzimierza 2 klassy, Komendant Gatczyna, Jenerał-porucznik Inżenjerów *von Lutze*, z powodu 50-letniego jubileuszu służby jego w rangach oficerskich.

— Przez takiż Reskrypt tejże daty i z takiegoż powodu, mianowany kawalerem orderu Św. Stanisława 1 klassy, zostający przy Departamencie Inżenjeryi Ministerstwa Wojny Członek oddziału Inżenjeryi Komitetu Naukowego tegoż Ministerstwa, Jenerał-major *Żewanow*.

— J. C. Wysokość Jenerał-Admirał oznajmił 5 Marca Rządzącemu Senatowi, że N. Cesarz Jmć raczył rozkazać zwinąć wojenno-podróżną J. C. Mości Kancellaryą Wydziału Marynarki.

— Przez Ukaz Cesarski do Rządzącego Senatu, z dnia 13 Marca, na przedstawienie Głównozarządzającego Wydziałem Dróg Kommunikacyj i Budów Publicznych, urzędnik przy nim zostający do poleceń szczególnych, Rzeczywisty Radzca Stanu *Mickiewicz*, mianowany Dyrektorem osobnej Kancellaryi Głównodowodzącego

NOWINY Z KRYMU.

Wraz z doniesieniami Jenerał-Adjutanta Xięcia *Gorczakowa* z dnia 13 (25) Marca, (które były umieszczone w przeszłym № Tygodnika), odebrano od niegoż następujący opis wycieczki, dokonanej przez wojska Sewastopolskiego Garnizonu w nocy na 11 Marca.

«27 zeszłego Lutego na kurhanie, odległym o 290 sążni przed Korniłowskim bastjonem, a tylko o 180 sążni od drugiej przodowej paralleli oblegających, założona była przez nas luneta, od imienia pułku który ją zakładał, nazwana «Kamczatska.»

Cel wzniesienia tej budowy był ten, iżby przeszkodzić nieprzyjacielowi, za pomocą szybkich robot spiesznej sapy utrwalić się na wyniosłości na przeciw Korniłowskiego bastjonu i ażeby, łącznie z kontr-aproszowemi redutami Selengińską i Wołyńską, utworzyć przodową obronną liniją.

9 Marca luneta była zupełnie ukończona i uzbrojona, poczém nieprzyjaciel nie inaczej mógł posuwać dalej swoje podkopy, jak powolną sapą, pomimo to, iż znajdował się jeszcze o 470 sążni od głównych fortecznych warowni.

10 Marca ogień naszej artyllery i sztucerników z lunety zmusił nieprzyjaciela do zaprzestania robot, lecz należało wnosić, że w nocy dołoży on wszelkiego usiłowania ażeby powetować czas stracony i szybko posunąć się na przód za pomocą spiesznej sapy.

Dla przeszkodzenia temu, w nocy z 10 na 11 Marca uczyniona była mocna wycieczka w kierunku od Kamczatskiej lunety przeciw nowym francuzkim aproszom.

Przedsięwzięcie to było poruczone Jenerał-porucznikowi *Chrulew*, z oddziałem od 11 batalionów (*), z 44 ekwipażu flotty i komendy z 35 ekwipażu.

Wojska te, uszykowawszy się w rotne kolumny, z obu stron warowni, śmiało pomknęły się na przód, przebiwszy się przez morderczy ogień nieprzyjacielski, opanowały najbliższe jego podkopy, nieważając na rozpaczliwy opór, wdarły się do głównej francuzkiej transzei. Wszystkie roboty oblężonych były niezwłocznie z ziemią zrównane przez majtków 35 i 44 ekwipażów flotty.

Krwawy bój ręczny trwał przez noc całą do chwili, aż francuzi, z niesłychaną zaciętością broniący swoich okopów, odparci zostali do tylnej paralleli.

Wtedy Jenerał-porucznik *Chrulew*, dał znak do odwrotu, który dokonany był przez nasze wojska we wzorowym porządku.

Jednoczasowie z tym napadem, dla odciągnienia sił nieprzyjaciela, uczynione były dwie inne wycieczki bardziej na lewo i bardziej na prawo od Kamczatskiej lunety. Pierwsza była poruczona Kapitanowi 2 rangi *Budiszczew*, z oddziałem od 4 rot greckich ochotników Xięcia *Maruzi* i dwuchset sześciudziesiąt ochotników 38 i 41 ekwipażów flotty i 6 rezerwowego bataljonu Mińskiego pieszego pułku.

Po skłóciu przodowej angielskiej warty, ochotnicy nasi zagwozdzili dwa mozdzierze wielkiego kalibru, zniszczyli nieprzyjacielskie łożamenta, i wzięli w niewolę dowodzcę 34 pułku, Podpułkownika *Kelly*, i sześciu żołnierzy.

Druga wycieczka ze 475 ochotnika, 30 i 45 ekwipażów flotty, Ochotskiego pułku strzelców i 6 rezerwowego bataljonu Wołyńskiego pieszego pułku, pod dowództwem lejtnanta *Biriulewa*, wdarła się do angielskiej transzei, na wyniosłości przed południową buchtą, zagwozdziła jeden moździerz, zniszczyła nowo tam przez nieprzyjaciela założoną bateryą i wzięła w niewolą angielskiego kapitana inżenjerów i sześciu żołnierzy.

Takim sposobem przedsięwzięcie nasze uwieńczyło się zupełnem powodzeniem na wszystkich punktach; nieprzyjaciel wyparty z transzei, wszystkie poczynione przez niego w ostatnich dniach roboty, zniweczone. Francuzom wzięto sześćdziesięciu dwóch niewolnika, w tej liczbie dwóch oficerów, Anglikom wzięto dwóch oficerów i dwunastu żołnierzy i zagwożdżono trzy mozdzierze.

Ale ta świetna sprawa bardzo drogo nas kosztowała; we wszystkich trzech wycieczkach nam zabito: Sztab- i Ober-oficerów ośmiu, żołnierzy trzechset siedmdziesięciu dziewięciu; raniono: Sztab i Ober-oficerów dwudziestu jednego, żołnierzy dziewięciuset ośmdziesięciu dwóch.

Według zeznań jeńców, w nocy z 10 na 11 Marca nieprzyjaciel postanowił, cobykolwiek to kosztować mogło, opanować nasze łożamenta w pobliżu Kamczatskiej reduty i dokonać znaczne roboty spieszną sapą.

(*) W tej liczbie były cztery bataljony Kamczatskiego i dwa bataljony Uglickiego strzeleckich pułków, trzy bataljony Dnieprowskiego i dwa bataljony Wołyńskiego pieszych pułków.

W tym celu zawczasu wystawił on na przodowe transzeje sześć bataljonów.

Ta okoliczność, która zmusiła Jenerała Chrulewa wprowadzić do czynnego działania większą część swojej rezerwy, objaśnia poniesioną przez nas dotkliwą stratę.

Wszakże strata nieprzyjaciela musi być daleko od naszej znaczniejsza, biorąc na uwagę, że, przy odwrocie, rozbite francuzkie wojska były wystawione na krzyżowy ogień najbliższych naszych bateryj. W liczbie zabitych jest zawiadujący francuzkiemi transzejowemi robotami, Podpułkownik Jeneralnego Sztabu *Dumas*.

Przez cały czas bitwy miasto było silnie bombardowane. W ciągu nocy nieprzyjaciel wrzucił do 2,000 bomb, które nie zrządziły prawie żadnej szkody wojskom garnizonu, które zostawały pod blindażami.

Swiadcząc o bohaterskiem męztwie wszystkich w ogólności wojsk naszych, które miały udział w tym krwawym boju, Jenerał-adjutant Xiążę *Gorczakow* w liczbie tych, co się szczególniej odznaczyli, wymienia: Jenerał-porucznika *Chrulewa*, przywodzącego głównej wycieczce, Dowodzcę Dnieprowskiego pieszego pułku Podpułkownika *Radomskiego*, Kapitana 2 rangi *Budiszczewa*, Lejtnanta *Biriulewa*, Naczelnika greckich ochotników Xięcia *Muruzi*, i hieromonacha Joannicego *Sawikow*, który przez cały ciąg trwania bitwy, z krzyżem w ręku, znajdował się na przedzie naszych kolumn, ożywiał wojska i ukajał rannych. (*Ruski Inwalid.*)

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 25 Marca pozostało chorych 179— w ciągu doby zachorow. 18 — wyzdr. 16 — umarło 9 — po 26 Marca pozostało chorych 172.

W ciągu doby zachor. 6 — wyzdr. 1 — umarło 13 — po 27 Marca pozostało chorych 164.

W ciągu doby zachor. 8 — wyzdr. 1 — umarło 11 — po 28 Marca pozostało chorych 160.

W ciągu doby zachor. 5 — wyzdr. 1 — umarło 5 — po 29 Marca pozostało chorych 159.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NOWINY ZE WSCHODU.

KONSTANTYNOPOL, *12 Marca*. Jest mowa o utworzeniu w okolicach Konstantynopolu rezerwy armii francuzkiej ze 40 do 50,000 ludzi. Pułkownik inżenjerów Béville, przybył przedwczora do Stambułu, w celu opatrzenia miejscowości.

— Piszą z obozu pod Sewastopolem do gazety *Presse* Paryzkiej, że potwierdziła się wiadomość o ukazaniu się tyfusu w lazarecie ruchomym 1 dywizyi francuzkiej. Przedsięwzięto najdzielniejsze środki ku zatamowaniu postępow zarazy.

— W Marsylii odebrano 26 Marca pocztę z Konstantynopola z dnia 13 tegoż miesiąca. P. de Béville, Prefekt pałacu Cesarza francuzów, był przyjęty przez Sułtana; zwiedził on pałace Beylerbey i Balta Liman, ofiarowane na mieszkanie Cesarza. Pułkownik de Béville opatrzył miejsce na obóz od 40,000 wojska pod Stambułem. Jenerał de Monet, raniony w Krymie, przybył do lazaretu w Pera.

— Przez inny statek pocztowy, który odszedł ze Stambułu 19 Marca, dowiadujemy się, że dywizya Egypska odpłynęła do Krymu. Cała jazda turecka wyszła z Burgas. Omer-pasza przybył 12 b. m. do obozu przed Sewastopolem, dla naradzenia się z wodzami armij sprzymierzonych o planie działań wojennych. Donoszą z Krymu że ogień oblegających został na nowo wszczęty i że wielkie massy pocisków są zgromadzone. Wiadomość o śmierci Iskender-beya okazała się mylną. Traktat przymierza zaczepnego i odpornego między Portą i Sardyniją został podpisany.

— Podług nowin z Warny 19 Marca, wszystkie okręty wojenne tam stojące udały się do Kamysz, zkąd wszystkie transportowe statki zostały wysłane. Słychać że flotta gotuje się do czegoś stanowczego; ma to być podług jednych bombardowanie Sewastopolu, podług innych, Odessy.

Konstantynopol 22 Marca. Ali-pasza miał niechybnie 26 b. m. wyjechać do Wiednia dla wzięcia udziału w konferencyach. Okręty wojenne francuzkie odebrały rozkaz wyjścia do Krymu. 40,000 francuzów mają stanąć obozem pod Maslak, a inny korpus francuzki działać przeciw Bessarabii. Przygotowania do przyjęcia Cesarza Napoleona czynnie są posuwane.

— Gazeta wojskowa pisze, że 19 statków parowych z wojskami, końmi i ammunicyą, z Konstantynopolu, Burgas i Warny przybyły do Eupatoryi dla armii Omera-paszy, który w skutek tego może już rozpocząć wojenne działania.

— Podług ostatnich nowin z Bagdadu, 19 Lutego, buntowni Kurdowie w liczbie 20 do 30,000 ludzi, nie przestają stawić dzielny opor w północnej stronie Mezopotamii. Toż potwierdzają doniesienia z Beyrath po 9 Marca. (*P. P.*)

NIEMCY.

AUSTRYA. Wiadomości o postępie narad na konferencyach zawsze są sprzeczne między sobą. Korrespondencye *Gazety Augsburskiej* i innych twierdzą, że członkowie konferencyj już się zupełnie zgodzili co do dwóch pierwszych punktów, (Protektoratu nad Xięztwami Dunajskiemi i wolnej żeglugi na Dunaju), podczas kiedy *Wanderer* zaprzecza iżby ten wypadek był otrzymany co do drugiego z tych punktów, w którym ta gazeta widzi prawdziwy węzeł gordyjski kwestyi. Tymczasem do Nowej Gazety Pruskiej piszą z Wiednia, 27 Marca, że konferencya wiliją dnia tego miała nowe posiedzenie, na którem się zajmowała trzeciem punktem (zrównoważenie potęgi na morzu Czarném), ale że zgodzono się, iż, przed stanowczem rozwiązaniém tej kwestyi, wszyscy pełnomocnicy zażądają rozciąglejszych od swych Dworów instrukcyj. Wszakże, 29 Marca, miało zebrać się posiedzenie na rozprawy o czwartym punkcie, który, jak wiadomo, tyczy się wspólnego protektoratu nad chrześcianami w Turcyi.

— Podług gazety Kolońskiej Gabinet Austryacki okazuje mocne usposobienie do pokoju, co przypisują wpływowi PP. Prokesch i Bruck.

— Cesarz rozkazał iżby 11 pułk ułanów, który nazywał się pułkiem» Alexandra, Cesarzewicza W. Xięcia Następcy Rossyjskiego, przybrał nazwanie pułku Cesarza Alexandra II.

— Piszą z Wiednia do *Börsenhalle*, 28 Marca: Zapewniają że w tych dniach Poseł francuzki odebrał urzędową wiadomość, że Ludwik Napoleon zjedzie do Wiednia pierwszych dni Kwietnia. Czynią się już w połacu Cesarskim przygotowania do przyjęcia N. Gościa. Mistrzowie kapeli wojskowych mają rozkaz wyuczyć się jak najśpieszniej hymnu narodowego francuzkiego, który jest znaną melodyą, ułożoną przez Królowę Hortensyą.

— Poseł Neapolitański, xiążę Petrulla, miał, jak mówią, udzielić hrabi Buol depesze odebrane od swego Rządu, oświadczające że Rząd ten trwa w swem postanowieniu zachowania neutralności i niewchodzenia w żadne przymierze z Mocarstwami Zagranicznemi.

Wiedeń, 29 Marca. Cesarzowa Jmć powstała już z połogu i zdrowie Jej, równie jak i nowonarodzonej Arcyxiężniczki, jest w stanie zupełnie zaspokajającym.—Gazeta Augsburska zaprzecza pogłosce, jakoby Cesarz Francuzów był spodziewany do Wiednia.—27 b. m. zaratyfikowana została ugoda z Kantonem Tessino. Kommunikacye będą przywrocone we dwa tygodnie po wymianie ratyfikacyj.—Radzca Tajny hrabia von Thun-Hohenstein, mianowany został Szefem wydziału cywilnego w głównym zarządzie Lombardzko-Weneckim, na miejsce hrabi Rechberg, wysłanego w missyi nadzw. do Frankfurtu. — Cesarz zgodził się na wnioski Ministra Skarbu, barona Bruck, we względzie przywrocenia dawnego Ministerstwa Wojny i portfel ten ma być powierzony jenerałowi Bamberg, trzeciemu adjutantowi Cesarskiemu.

Pesth, 30 Marca, o godzinie 3 rano. W tej chwili rozstała się z tym światem J. C. W. Arcyxiężna Marya-Dorothea, w skutek paraliżu mozgu. Była ona wdową po Arcyxięciu Palatynie Józefie, córką Xięcia Ludwika-Fryderyka-Alexandra Wirtembergskiego. *(G. P.)*

PRUSSY. Dom Królewski poniosł nową, dotkliwą stratę. 30 Marca, wieczorem, umarła w Meiningen, w skutek poronienia, J. K. W. Xiężna-Następczyni Saxe-Meiningen, z domu Xiężniczka Pruska, starsza córka Xięcia Alberta.

BAWARYA. Król rozpuścił Sejm (w skutek ciągłych nieporozumień między tém Ciałem i Ministerstwem).

— 25 Marca, Król Ludwik, zupełnie powróciwszy do zdrowia, przybył z Darmstadt do Munich. Wszędzie po drodze witany był z największym entuzyazmem. Krol Jmć w pismach peryodycznych wyraził za to wdzięczność swoję. *(P. P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *29 Marca.* Parlament Cesarski. Izba Lordów. Na posiedzeniu 26 b. m. Izba uchwaliła bez oporu adress do Królowej, pochwalający przymierze Sardyńskie.

Izba Gmin. Na posiedzeniu tegoż dnia, *P. Wise:* «Zapytuję Pierwszego Lorda Admiralicyi, kiedy mianowicie Rząd zamyśla urządzić blokadę portów rossyjskich na morzach Baltyckiém i Białém i czy ta blokada będzie *rzeczywistą* od początku do końca?»

Sir Ch. Wood. Blokada będzie ustanowiona wraz z otwarciem portów i będzie *rzeczywistą* w całej rozciągłości.

Tenże Minister, odpowiadając P. *Bellew*, oświadczył, że Lord Dundonald, (Cochrane), złożył Admiralicyi swój plan zdobycia Sewastopolu i Kronstadtu, ale że Izbie nie może w tej chwili być udzielona wiadomość o zapadłej w tym względzie decyzyi.

Po zamienieniu się Izby w Komitet naradzano się nad pożyczką miljona funt. st. Rządowi Sardyńskiemu której wypłata zacznie się po upływie półroku za pomocą 4 procent, z których 1 na umorzenie.

P. *Disraeli* krytykuje tę pożyczkę, ktorą uważa za ubarwione wsparcie pieniężne, udzielone Sardynii na utrzymanie danego przez nię kontyngensu, wszakże oświadcza, iż się nie opiera zawarciu pożyczki.

Lord Palmerston, nie ma nic do powiedzenia po takiém oświadczeniu i pożyczka zostaje uchwalona.

Na temże posiedzeniu bill o opłacie od gazet, 215 głosami przeciw 161 został odczytany poraz drugi.

Na posiedzeniu 27 b. m. Major *Reed* chciał, iżby było wyznaczone śledztwo o środkach ulepszenia mianowania oficerów i awansu.

Lord Palmerston powtarza, co już dawniej powiedział, że jeżeliby organizowano armiją na nowo, byłoby szaleństwem wprowadzanie systematu szarż kupnych, ale dziś niepodobna odstąpić od dotychczasowego urządzenia. W każdym razie śledztwo o tém należałoby nie do Izby, ale do Rządu. Wniosek P. Reed odrzucono 104 głosami przeciw 70.

— J. K. W. Xiążę Cambridge wziął dymissyą od urzędu Inspektora jeneralnego jazdy połączonych Królestw i na miejsce jego mianowany lord Cardigan.

— *Morning Chronicle* ogłasza depeszę następującą:

Wiedeń, 26 Marca, wieczor.

«Dziś odbyła się 6-ta Konferencya. Drugi punkt urządzony «ostatecznie. Zaczęto rozprawy nad trzecim punktem. Układy «postępują pomyślnie.»

— *Morning Advertiser* pisze, że order Podwiązki nie będzie jeszcze nadany Ludwikowi Napoleonowi w czasie jego teraźniejszej bytności w Anglii. Ten nowy węzeł będzie dopiero poźniejszym skutkiem przymierza, kiedy to przyniesie wszystkie swe owoce.

— Skutkiem zgonu lorda Ravensworth, syn jego P. Liddell przechodzi do Izby Lordów i otwiera wakans w Izbie Gmin, gdzie był deputowanym z Liverpool.

— Piszą z Londynu 26 Marca do Nowej Gazety Pruskiej, że w tej stolicy, jak i w Paryżu, zamierzane zdjęcie oblężenia z pod Sewastopola (?) jest przedmiotem wszystkich rozmów, i że tylko bardzo nie wiele osób o tém wątpi.

— W pałacu Windsor przygotowano z największym przepychem pokoje na przyjęcie Cesarza i Cesarzowej Francuzów.

Londyn, 30 Marca. Lekka eskadra flotty Baltyckiej, złożona z okrętów parowych: *Euryalus*, *Arrogant*, *the Cossack*, *Tartare*, *Conflict*, *Desperate*, *Esk* i *Archer* odpłynęła 27 Marca rano z Deal ku północy.

— Depesza telegraficzna z dnia 30 Marca o północy, donosi, że na Izbie Gmin Minister Grey zapowiedział, że lord John Russell będzie już obecnym na otwarciu Parlamentu po świętach. Budżet będzie złożony 20 Kwietnia, a Parlament odroczony do 16 tegoż m.

Na Giełdzie dziś: Konsolidy 93.

30 Marca. (Drogą zwycz.) *Times* ogłasza następującą depeszę elektryczną:

Wiedeń, 29 Marca.

«Dziś Konferencya roztrząsała Punkt Czwarty. Trzeci nateraz jest w zawieszeniu. W przeszły Poniedziałek xiążę Gor-

czakow wniosł, iżby Prussya była przypuszczona do konferencyj.»

Morning Chronicle też zawiera depesze z Wiednia, datowane we Czwartek, donoszące że dnia tego odbyła się *siódma* Konferencya, na której Punkt trzeci niebył jeszcze rozstrzygnięty i że wiadomość o przybyciu do Wiednia P. Drouyn de Lhuys, spowodowała znaczne podniesienie się fondów na Giełdzie.

Londyn, *31 Marca*. Na posiedzeniu wczorajszém Parlament odroczył się do 16 Kwietnia.

— P. Drouyn de Lhuys miał wczora naradę z lordami Palmerston i Clarendon, na której też znajdował się poseł francuzki hrabia Walewski. Twierdzą że na tej naradzie uchwalono *ultimatum* warunków pokoju i wojny.

— Flotta Baltycka, pod dowodztwem admirała Dundas, odpłynie ze Spithead 3 Kwietnia. *(J. de S.-P.)*

FRANCYA.

PARYŻ, *30 Marca*. Na posiedzeniu przedwczorajszém Izba Prawodawcza ukończyła rozprawy nad projektem prawa o zaciągu wojskowym, który przyjęty został 104 głosami przeciw 46, prócz jednego, 19 artykułu, tyczącego się pozbawienia skazanych na karę żołnierzy, pieniędzy otrzymanych za zastępstwo i żołdu już zasłużonego. P. Legrand, adwokat z Lille, powstał przeciw temu artykułowi, wykazując, że podobne postanowienie byłoby niczem inném, jak czystą konfiskatą. Pomimo dzielnej obrony ze strony Rządu, artykuł ten został uchylony, co uczyniło wielkie wrażenie, pierwszy to raz bowiem Izba pokazała że nie jest ślepém narzędziem, ale Ciałem Prawodawczém.

— Monitor z dnia 29 Marca donosi, że na zaproszenie Królowej Wiktoryi, NN. Cesarz i Cesarzowa JJ. pojadą do Londynu w połowie Kwietnia.

Taż gazeta urzędowa oznajmuje, że Minister Spraw Zagranicznych P. Drouyn de Lhuys wyjechał 28 Marca do Londynu, zkąd uda się do Wiednia, dla dopomagania Posłowi P. de Bourqueney na konferencyach.

— W numerze z dnia 26 b. m. Monitor zawiera notę, w której powiedziano, że Jenerał Forey, sądząc się obrażonym na wojskowym honorze przez rozgłoszone potwarze, prosił o dymisyą. Cesarz odpowiedział na tę prozbę mianując P. Forey na ważne stanowisko Dowodzcy dywizyi w Oran.

— Cesarz zostaje w nieprzerwaném porozumiewaniu się ze swym posłem w Wiedniu, P. de Bourquenej. Ten ostatni po kilka razy na dzień wyprawuje depesze elektryczne, które mimo Ministrów odbierane są wprost przez Ludwika Napoleona, dróty bowiem telegrafu są w jego własnym Gabinecie.

— Podług gazety Augsburskiej, Cesarz oświadczył przez swych posłów Dworom zagranicznym, iż wszystko co będzie mógł, uczyni dla otrzymania pokoju, jeżeliby wszakże wojna miała być dalej prowadzona, zjedzie osobiście do Krymu. Droga żelazna Avignon'ska, która dziś przewozi po 1,500 ludzi na dzień, odebrała rozkaz być gotową do przewożenia, od 1 Kwietnia, po 3,000, i nadto połową artylleryą, co zdaje się wskazywać zamiar nieograniczania się w Krymie do działań oblężniczych, ale posunięcia ich w głąb kraju.

— Podług N. G. Pruskiej Cesarz Napoleon nabył zupełnego przekonania, że Sewastopol nie może być zdobytym.

— Piszą z Paryża do *Etoile Belge*, 26, 27 i 28 Marca, że uwięzienia polityczne dokonywane były w Paryżu w wielkiej liczbie przez te dni i że są skutkiem odkrytego spisku i zamachu. Też uwięzienia zdają się rozciągać i na prowincyą.

Korrespondent tejże gazety pisze pod dniem 29 Marca: «Spisek, który spowodował rozmaite uwięzienia, ma swe gałęzie i w Armii. W tej chwili wysyłają się co najśpieszniej z armii Paryskiej dwie dywizye, na miejsce których przybędą dwie inne z obozów pod Boulogne i Equihem. Wielu jest podoficerów aresztowanych.

Na Giełdzie Paryskiej 30 Marca 4½ procentowe 94 franki 20 centimów — 3½ procentowe 69 franków 65 centimów.

Paryż, *31 Marca*. Jenerał Pruski P. Wedell, wczora był przyjęty na prywatném posłuchaniu przez Cesarza, i tegoż wieczora wyjechał do Berlina. Sądzą, że zasiągnąwszy tam nowych instrukcyj, niezwłocznie wróci do Paryża.

— Podług nowin z Chin, 15 Lutego, Francuzi znowu attakowali Szanghai i przez powstańców chińskich byli ze stratą odparci. Cała okolica Kantonu jest w ręku rokoszan.

Paryż, *1 Kwietnia*. P. Drouyn de Lhuys wrócił tu wczora z Londynu, gdzie bawił tylko 24 godzin. Gazeta *uczynna* (półurzędowa) *le Pays* mówi, że jutro odjedzie do Wiednia, a niektóre osoby dodają, że w drodze wstąpi do Berlina, gdzie dni kilka zabawi, tak iż dopiero 7 Kwietnia przybędzie do Wiednia. *(J. de S.-P.)*

BELGIJA.

BRUXELLA, *31 Marca*. Jenerał-porucznik Cesarsko-Rossyjski baron Budberg, odjechał ztąd wczora udając się do Hanowru w posłannictwie od Cesarza Jmci Alexandra II.

— Dekretem Królewskim, ogłoszonym w dzisiejszym Moniterze Belgijskim, Król przyjął dymissye Ministrów i mianował Gabinet następujący: P. de Decker, Minister Spraw Wewnętrznych — Vice-hrabia Vilain XIIII Minister Spraw Zagranicznych — P. Mercier, Skarbu — P. Nothomb (Alfons), Sprawiedliwości — Jenerał-porucznik Greindl, Wojny — P. Dumon, Prac Publicznych. *(G. P.)*

WŁOCHY.

SARDYNIJA. Gazeta Werońska zawiera depeszę telegraficzną z dnia 21 Marca, donoszącą, że wojska Sardyńskie udadzą się wprost do Krymu i że już wielu oficerów odpłynęło z Genui.

— *Globe* angielski donosi, że mała eskadra Sardyńska odpłynie na morze Czarne pod dowództwem kommodora di Negro. *(P. P.)*

HISZPANIJA.

Depesza telegraficzna z Madrytu, 27 Marca donosi, że w dniu tym na Kortezach wszczęte zostały rozprawy nad projektem sprzedaży dóbr duchownych.

Dwór miał 28 Marca wyjechać do Aranjuez. *(P. P.)*

EGYPT.

Donoszą z Alexandryi, 23 Marca, że Xiążę i Xiężna Brabancyi byli obecni, 10 tego m. na położeniu kamienia węgielnego miasta Saidopolis.

— Odebrano w Alexandryi następną depeszę z Chin.

Hong-Kong, 15 Lutego.

Powstańcy oblegający Kanton, zdobyli fort Tigris i splądrowali okoliczne osady. *(J. de S.-P.)*

Печатать позволяется С.-Петербургъ, 31 Марта 1855 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.